

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Dette er tungt arbeid, men på ingen måte vanskelig.

TIDSFORBRUK:
Et par dager, hvis du leier en egnet maskin. Noe mer hvis du vil nøye deg med en spade.

PRIS:
Pukk/singel: Cirka 200 kroner/m³
Jord: Cirka 100 kroner/m³
Maskinleie: Cirka 2500 kroner

Steinene ligger som armering i bunn under gresset.

Makadam

Belegningen som vi bruker her, kalles makadam (eller McAdam). Den er oppkalt etter skotten John Loudon McAdam, som videreutviklet metoden med å bruke små stein til å legge veibelegning. Det ble opprinnelig brukt store steiner i bunnen, og deretter mindre oppå, hulrommene fyltes med sand. Denne løsningen er brukt til å lage veier og innkjørsler over hele verden.

Grønn innkjørsel

Selvfølgelig kan jobben gjøres med en spade, men det kommer til å koste atskillige dager å spare inn de cirka 2500 kronene det vil koste å leie maskinen.

En humpete og ujevn innkjørsel til hytta er ikke noe pent syn. Men stein, eller gressarmering i betong, er en stor investering. Heldigvis finnes det et alternativ som er bra for deg som ønsker en rimeligere løsning.

En oppkjørt og ødelagt innkjørsel av gress er ikke pent. Men slik ender det om du ikke lager armering i gresset, slik at bilen kan kjøre på et fast underlag.

Heldigvis hadde en skotte ved navn McAdam det samme problemet (eller i hvert fall et tilsvarende), og han løste problemet ved hjelp av naturstein, hvor mellomrommene ble fylt opp med sand. Derfor heter løsningen i dag makadam på folkemunne. Det er den løsningen vi viser deg her: ett lag puk, som er tettet igjen med sandblandet jord som gresset kan gro i.

Løsningen er vesentlig billigere enn steinbelegning, og den er også enklere å legge; i stedet for å legge to-tre lag sand med belegningsstein ovenpå, så gjøres alt med ett lag.

Laget med puk skal være cirka 15 centimeter tykt for å kunne bære en bil, og de små steinene skal være pukstein i størrelsen 36 til 63 millimeter, slik at du kan helle jord mellom dem. Du skal legge pukken cirka 15 mm over det nivået du ønsker å ende opp på, fordi det synker noe sammen etter en runde med platevibratoren.

Jorden mellom pukklagene skal avsluttes en centimeter under pukkens overflate, slik at du unngår at gresset slites i stykker.

med naturstein

Lei maskiner

For å lette arbeidet med utgraving og utlegging av pukken anbefales det å leie en minidumper/-graver. Husk at all jord skal graves vekk, og dersom laget med jord er tykt, blir du nødt til å legge et lag med sand i bunnen. Du må også bruke en platevibrator, først for å vibrere bunnen, deretter til vibrering av pukklaget. Sjekk priser på internett, spør flere steder, og husk leveringsomkostningene.

Lei en leddstyrt maskin. Den er snill mot underlaget den kjører på.

Grav bort jorden

Forutsetningen for et vellykket resultat er at bunnen under laget med pukke er bærekraftig. Som ved all annen belegning krever dette at du fjerner jordlaget før du starter på belegningen.

Tykkelsen på jorda varierer enormt fra sted til sted. Har du mye jord av fin kvalitet, kan du bruke noe av dette til å fylle opp mellom pukken. Hvis du må grave dypere enn 15 centimeter, kan du legge sand i bunnen. Hvis du har kun få centimeter med jord, må du grave ned i råjorda for å få plass til laget med pukke. Når jorda er fjernet, skal råjorda vibreres med en platevibrator, slik at denne blir plan og ikke gir etter når den belastes.

Legg ut pukken

Pukksteinene bør være mellom 36 og 63 millimeter store. Den blir ofte solgt under betegnelsen singel. Det kan være en fordel å sjekke priser på nettet, i og med at prisforskjellene kan være store.

Start med å fordele pukken med maskinen, eksempelvis i flere hauger rundt i utgravningen. Deretter kan du jevne ut pukken med en spade, slik at den blir jevnt fordelt. Hvis du klarer, kan det være en fordel om du lager litt fall i belegningen ved å la pukklaget være en smule høyere på den ene siden. Et fall på et par centimeter per meter er optimalt for å lede vekk regnvannet, uten at det kommer til å se skjevt ut.

1 Pukken legges ut i utgravningen.

Steinene skal være cirka 36-63 millimeter store. Til denne utgravningen på 18 kvadratmeter brukte vi om lag 3,5 kubikkmeter. Det tok 20-30 minutter med maskinen.

2 Avrett pukklaget med en spade.

Et fall på cirka 2 centimeter per meter er en fordel, slik at vannet kan renne bort. Legg laget litt høyere enn ønsket høyde; vibreringen vil få det til å synke sammen.

4 Legg ut plantejord over pukken.

Dette kan med fordel gjøres med maskin. Er jorda veldig fuktig, kan du blande i sand, slik at den lettere renner ned mellom pukkesteinene.

5 Fordel plantejorda i et tynt lag med

en rive for å lette utfyllingen. Heller flere tynne lag, som renner ned i flere omganger, enn ett tykt lag.

Bland maksimalt 50 prosent sand i plantejorda. Ellers vokser ikke gresset optimalt.

6 Spyl plantejorda ned mellom

pukken. Jo mer sand det er i jorda, dess lettere renner den ned.

1 Grav av jordlaget. Beregn cirka 15 centimeter, men sørg for at all jord er tatt bort. Er jordlaget tykt, kan du legge sand eller bunnsikringsgrus under pukklaget for å spare litt på pukken.

2 Rett av det siste med en spade. Bunnen på utgravingen skal være så plan som du klarer å få til med spaden.

3 Vibrer jorden med en vibrator. Kjør over et par ganger, i begge retninger av utgravingen.

3 Vibrer pukken med en platevibrator. Kjør et par ganger på hver del, slik at all pukken blir kjørt over. Regn med at den synker cirka 10 prosent.

7 Strø ut den anbefalte gressblandingen (se til høyre ovenfor). **TIPS:** Strø ut gressfrøene to ganger: først på tvers, deretter på langs.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

- Pukk eller singel (36-63 mm)
- Plantejord
- Sand
- Gressfrø

Spesialverktøy

- Leddstyrt minidumper
- Platevibrator

TIPS

Utbedring av kjørespor. Er du uheldig og får kjørespor i makadamen, er det enkelt og raskt å utbedre. Du legger ut et nytt lag med puk i fordypningen og vibrerer disse, deretter gjentar du prosessen med nedvanning av jord og gressfrø.

MATERIALER

En slitesterk gressblanding: 30 % rødsvingel med korte utløpere (tåler dårlige vekstforhold), 30 % rødsvingel uten utløpere (tåler meget dårlige vekstforhold), 40% engrappgress (slitesterkt). Benytt evt. en ferdigblanding fra et plantesenter.

Etter noen få uker har gresset vokst opp, og innkjørselen er klar for ganske tung trafikk. Du kan slå gresset, men pass på at gressklipperens knivblad ikke stilles på aller laveste nivå.

